

Nr 186.

Ankom till riksdagens kansli den 1 juni 1920 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. m. jämte i ämnet väckta motioner dels ock Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse angående dyrtidstillägg åt häradshövdingarna och vissa extra befattningshavare i domsagorna.

(4:e avd.)

Sedan Kungl. Maj:t dels i den till riksdagen den 7 januari 1920 avlåtna propositionen, nr 2, med förslag till tilläggsstat för år 1920 föreslagit riksdagen att, i avvaktan på proposition angående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, för ändamålet beräkna erforderliga anslag under de särskilda huvudtitlarna, dels ock i den samma dag avlåtna statsverkspropositionen föreslagit riksdagen att för år 1921 beräkna särskild avsättning för dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare m. fl., har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 30 januari 1920 avlåten proposition (nr 95), under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

1) att godkänna propositionen bifogade, nedan intagna förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst;

2) att i avseende å dyrtidstillägget för år 1920

dels medgiva, att till befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, statens domäner, post-

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 6 saml. 75 häft. (Nr 186.)

sparbanken, flottans pensionskassa samt statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. dyrtidstillägg må utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas;

dels för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid nedannämnda verk och institutioner å tilläggsstat för år 1920 anvisa

under sjätte huvudtiteln:

för försäkringsinspektionen ett reservationsanslag å kronor 45,200,
att av bidrag till försäkringsinspektionen direkt utgå;
för statens biografbyrå ett reservationsanslag å ... kronor 20,800,
att av avgifter för granskning av biografbilder direkt utgå;

under sjunde huvudtiteln:

för mynt- och justeringsverket ett reservationsanslag å kronor 80,000,
att av inkomst av myntning och justering direkt utgå;
för patent- och registreringsverket ett reservationsanslag å kronor 430,000,
att av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel direkt utgå;
för bank- och fondinspektionen ett förslagsanslag å kronor 50,800,
att i första hand direkt utgå av bidrag till bankinspektionen; samt
för kontrollstyrelsens avdelning för skattefri sprit ett reservationsanslag å kronor 40,800,
att av denatureringsavgifter direkt utgå;

dels ock till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid verk och institutioner, som icke här ovan särskilt angivits, å tilläggsstat för år 1920 såsom förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln	kronor	4,780,000
» tredje	»	»	900,000
» fjärde	»	»	29,210,000
» femte	»	»	18,320,000
» sjätte	»	»	13,760,000
» sjunde	»	»	10,290,000
» åttonde	»	»	13,800,000
» nionde	»	»	2,940,000

samt

3) att i avseende å dyrtidstillägget för år 1921

dels till bestridande av kostnaderna för dylik förmån åt statens befattningshavare och pensionärer m. fl. vid sidan av huvudtitlarna såsom avsättning å 1921 års riksstat anvisa ett förslagsanslag, högst kronor 160,000,000,

dels ock förklara, att under år 1921 tillsvidare och intill dess definitivt beslut fattats rörande de medel, av vilka för sagda år kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst skola bestridas, härför erforderliga belopp skola utgå

beträffande befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, statens domäner, postsparbanken, flottans pensionskassa, statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., försäkringsinspektionen, statens biografbyrå, mynt- och justeringsverket, patent- och registreringsverket, bank- och fondinspektionen samt kontrollstyrelsens avdelning för skattefri sprit av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas, samt

beträffande befattningshavare vid övriga verk och institutioner av de medel, vilka för beredande av dyrtidstillägg under år 1921 kunna varda å riksstaten för sagda år särskilt avsatta.

Det propositionen bilagda förslaget till kungörelse är av följande lydelse:

Förslag

till

Kungörelse

med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst

Häri genom förordnas som följer:

§ 1.

Mom. 1. Befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning blivit av Konung och riksdag till siffran bestämd eller eljest utgår efter av riksdagen prövade grunder, äga, där ej bestämmelser i annan ordning

äro eller varda meddelade, med nedan i denna författning angivna begränsningar och undantag uppbära dyrtidstillägg å följande i avlöningen ingående slag av kontanta förmåner, nämligen:

- lön och lönetillägg;
- tjänstgöringspenningar;
- ortstillägg, dyrortstillägg och kallortstillägg;
- arvode;
- ålderstillägg och därmed jämförlig avlöningsförhöjning;
- ersättning för bostad, bränsle, lyse, inkvartering och beklädnad;
- inkvarterings- och servisbidrag;
- dagavlönning och dagavlönningstillägg vid armén och marinen samt portionsersättning för underofficerare vid flottan, beräknad efter 62 öre per dag;
- docentstipendium vid statens högskolor;
- extra avlöningstillägg;
- extra lönetillägg;
- provisoriskt avlöningstillägg;
- tillfällig löneförbättring;
- tillfälligt lönetillägg;
- tillfällig förhöjning i dagavlönning för visst manskap vid armén och marinen;
- häradsskrivares och landsfiskals förvaltningsbidrag; samt
- uppmuntringspenningar och tillfällig arvodesförhöjning för lotsar, kvarstående på gammal stat.

Mom. 2. Åtnjuter befattningshavare, som i mom. 1 omförmäles, i och för tjänsten efter vederbörande myndighets bestämmande beklädnadsersättning eller annan kontant ersättning, må jämväl å sådan ersättning dyrtidstillägg utgå, om och i den mån myndigheten, med hänsyn särskilt till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av stegringen i levnadskostnaderna beviljad förhöjning av ersättningen, prövar sådant av omständigheterna påkallat.

§ 2.

Dyrtidstillägget utgår, i enlighet med vad i § 3 närmare stadgas, i visst förhållande till ett grundtal, som av Kungl. Maj:t fastställs.

Grundtalet bestämmes sålunda, att sedan, med ledning av genom socialstyrelsens försorg verkställda beräkningar rörande den efter ingången av augusti månad 1914 inträdda ökningen i levnadskostnader, av Kungl. Maj:t fastställts det tal, som skall anses motsvara levnadskostnadsök-

ningen, nämnda tal minskas med en niondel därav, varvid, för det fall att det sålunda erhållna talet icke är jämt delbart med 2, detsamma, därest det med högst 1 understiger närmast högre med 2 jämnt delbara tal, höjes till sistnämnda tal, men eljest sänkes till närmast lägre med 2 jämnt delbara tal.

Allt efter som inträffade förändringar i levnadskostnadernas allmänna läge därtill giva anledning, fastställer Kungl. Maj:t, med ledning av de av socialstyrelsen senast verkställda beräkningar rörande ökningen i levnadskostnader, nytt grundtal att äga tillämpning från och med den månad, under vilken Kungl. Maj:ts beslut kungjorts, till den månad, under vilken Kungl. Maj:t må komma att på grund av ånyo inträdd förändring fastställa annat grundtal.

Närmare föreskrifter angående de beräkningar rörande ökningen av levnadskostnader, som skola av socialstyrelsen verkställas, meddelas av Kungl. Maj:t.

§ 3.

Mom. 1. För andra i denna kungörelse avsedda befattningshavare än de i mom. 2 här nedan nämnda utgår dyrtidstillägget på följande sätt.

Å avlöningsförmåner, som icke överstiga 100 kronor för månad, utgår dyrtidstillägget efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet.

Överstiga avlöningsförmånerna 100 kronor för månad, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 100 kronor för månad, på sätt nyss sagts, samt för den del, som överstiger 100 kronor men icke 1,250 kronor för månad, efter ett procenttal, som motsvarar hälften av grundtalet. Å del, som överstiger 1,250 kronor för månad, utgår icke dyrtidstillägg.

Mom. 2. Rörande dyrtidstillägg åt befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk samt häradshövdingar och vissa vikarier för sistnämnda befattningshavare är särskilt stadgat.

§ 4.

Dyrtidstillägg beräknas endast å avlöningsförmåner, som utgå av statsmedel. Där avlöning bestrides dels av statsmedel och dels av andra medel, beräknas dyrtidstillägg endast å den del därav, som utgår av statsmedel; dock att dels dyrtidstillägg åt befattningshavare vid universiteten, de allmänna läroverken och navigationsskolorna samt till lantbruks-

akademiens sekreterare beräknas å hela det belopp, vartill i § 1 angivna slags avlöningsförmåner författningsenligt uppgå, utan avseende därå, att till bestridande av nämnda institutioners utgifter användas jämväl andra medel än statsmedel, dels beträffande biträdande lärare vid musikaliska akademien, till vilkens avlöande akademien lämnar tillskott av egna medel, dyrtidstillägg beräknas jämväl å sådant tillskott, i den mån ersättningen icke utgår efter högre belopp för undervisningstimme i veckan än som tillkommer ordinarie lärare vid akademien, dels ock till förste notarie i domsaga, vikarie för förste notarie och den, som förordnats att förvalta häradshövdingämbetet, dyrtidstillägg bestrides av statsmedel även å den del av utgående arvode, som gottgöres statsverket genom avdrag å häradshövdingens avlöningsmedel.

I fråga om notarie vid domkapitel likställes med de avlöningsförmåner, varå dyrtidstillägg enligt § 1 mom. 1 skall utgå, så stor del av vederbörandes övriga inkomster i tjänsten, att det belopp, varå dyrtidstillägg beräknas, uppgår till 2,500 kronor utöver enligt stat utgående avlöningsförmåner.

Dyrtidstillägg beräknas även å författningsenligt utgående inkvarterings- och servisbidrag, som gäldas av andra medel än statsmedel.

Befattningshavare vid allmänt läroverk och vid högre lärarinneseminariet åtnjuta dock icke dyrtidstillägg å hyresersättning.

§ 5.

Befattningshavare, som är tjänstledig för offentligt uppdrag eller för sjukdom eller som åtnjuter ferier, semester eller därmed jämförlig tjänstledighet, äger att utan hinder av sådan ledighet uppbära det dyrtidstillägg, som eljest skolat tillkomma honom. För den, som har tjänstledighet av annan anledning, minskas dyrtidstillägget i samma proportion som förhållandet mellan den under ledigheten uppburna avlöningen och den avlöning, som skolat utgå, därest befattningshavaren icke åtnjutit dylik ledighet.

§ 6.

Till befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning till siffran bestämts av Kungl. Maj:t, utbetalas dyrtidstillägg under iakttagande i tillämpliga delar av de i §§ 1—5 meddelade bestämmelserna.

§ 7.

Till innehavare av sådan befattning i statens tjänst, för vilken avlöningen icke till siffran bestämts av Konung och riksdag eller av Kungl. Maj:t och ej heller utgår efter av riksdagen prövade grunder, skall den myndighet, som äger bestämma avlöningen, lämna dyrtidstillägg, därest och i den mån myndigheten, med hänsyn särskilt till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av ökningen i levnadskostnader beviljad avlöningsförhöjning, anser sådant av omständigheterna påkallat, därvid de i §§ 1—5 meddelade bestämmelserna skola äga motsvarande tillämpning med iakttagande tillika, att till sådana icke ordinarie befattningshavare, som för sitt arbete i statens tjänst åtnjuta så kallade gratifikationer eller flitpenningar, dyrtidstillägg må utgå med högst hälften av vad dyrtidstillägg å dem tilldelade belopp enligt berörda bestämmelser skolat utgöra.

§ 8.

För befattningshavare, som av statens medel åtnjuta lön eller arvode för två eller flera befattningar, beräknas dyrtidstillägget å de sammanlagda avlöningsförmånerna och utbetalas vid den befattning, som medför högsta avlöningen eller, därest avlöningarna äro lika, vid den befattning, till vilken han först blivit befordrad.

§ 9.

Med befattningshavare i statens tjänst likställas i avseende å rätt till dyrtidstillägg befattningshavare vid flottans pensionskassa och statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. samt indelt manskap vid krigsmakten.

§ 10.

Om befattningshavare under året avlidit, innan honom tillkommande dyrtidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbuset.

§ 11.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar Kungl. Maj:t nödiga tabeller.

§ 12.

Dyrtidstillägget utbetalas månadsvis i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1920.

Ifrågavarande proposition, vilken hänvisats i vad den angår pensions- och indragningsstaterna till bankoutskottet och såvitt rör jordbruksärenden till jordbruksutskottet, har i övrigt hänvisats till statsutskottet.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I anledning av förevarande proposition hava inom riksdagen väckts följande motioner, vilka hänvisats till utskottet för förberedande behandling, nämligen inom första kammaren nr 227 av herrar *A. Hult* och *J. Pålsson*, nr 228 av herrar *N. S. Norling* och *P. Norin*, nr 229 av herrar *T. Julin* och *C. I. Asplund*, nr 230 av herrar *N. A. Nilsson* och *L. Widell* samt nr 231 av herr *S. Clason* m. fl. och inom andra kammaren nr 331 av herrar *E. Hage* och *C. Lovén*, nr 332 av herr *A. J. Bärq* m. fl., nr 333 av herr *E. Eriksson* i Stockholm, nr 334 av herrar *A. Thore* och *A. Bökelund*, nr 335 av herr *W. Björck* i Jönköping, nr 336 av herr *E. Nylander* samt nr 337 och 338 av herr *I. Vennerström*.

Herrar *Hult* och *Pålsson* hava i den av dem väckta motionen hemställt, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i det vid Kungl. Maj:ts proposition nr 95 bifogade förslaget till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. m., att § 3 kommer att erhålla följande ändrade lydelse:

§ 3.

Mom. 1. För andra i denna kungörelse avsedda befattningshavare än de i mom. 6 av denna paragraf nämnda utgår dyrtidstillägget, på sätt nedan sägs, med högre belopp till familjeförsörjare än till icke familjeförsörjare.

Mom. 2. Såsom familjeförsörjare anses

a) manlig befattningshavare, som vid början av det kalenderkvartal,

vilket omfattar den månad dyrtidstillägget avser, underhåller antingen barn, som icke uppnått 18 års ålder eller som på grund av sjukdom, vanförhet eller lyte är varaktigt oförmöget till arbete, eller fader eller moder; dock ej i sådana fall, då barnet eller fadern eller modern är i egenskap av befattningshavare eller pensionär berättigad till dyrtidstillägg;

b) manlig befattningshavare, vars hustru vid kalenderkvartalets början är på grund av sjukdom, vanförhet eller lyte varaktigt oförmögen till arbete; dock ej i sådana fall, då hustrun är i egenskap av befattningshavare eller pensionär berättigad till dyrtidstillägg;

c) kvinnlig befattningshavare, som vid kalenderkvartalets början är ogift, änka, eller frånskild och underhåller barn eller fader eller moder, på sätt under a) sägs; samt

d) kvinnlig befattningshavare, som vid kalenderkvartalets början är gift och vars man är på grund av bristande arbetsförmåga väsentligt urståndsatt att bidra till familjens underhåll; dock ej i sådana fall, då mannen är i egenskap av befattningshavare eller pensionär berättigad till dyrtidstillägg.

Mom. 3. Andra befattningshavare än under mom. 2. sägs anses såsom icke-familjeförsörjare.

Mom. 4. Till familjeförsörjare utgår dyrtidstillägget å avlöningsförmåner, som icke överstiga 100 kronor för månad, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet. Överstiga avlöningsförmånerna 100 kronor för månad utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 100 kronor för månad, på sätt nyss sagts, samt för den del, som överstiger 100 kronor men icke 1,250 kronor för månad, efter ett procenttal, som motsvarar hälften av grundtalet. Å del, som överstiger 1,250 kronor för månad, utgår icke dyrtidstillägg.

Mom. 5. Till icke-familjeförsörjare utgår dyrtidstillägg å avlöningsförmåner, som icke överstiga 100 kronor för månad, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet. Överstiga avlöningsförmånerna 100 kronor för månad, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 100 kronor för månad på sätt nyss sagts, samt för den del därav, som överstiger 100 kronor men icke 600 kronor för månad efter ett procenttal, som motsvarar en tredjedel av grundtalet. Å del, som överstiger 600 kronor för månad, utgår icke dyrtidstillägg.

Mom. 6. Rörande dyrtidstillägg åt befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk samt häradshövdingar och vissa vikarier för sistnämnda befattningshavare är särskilt stadgat.

Herrar *Norling* och *Norin* hemställa, att riksdagen måtte besluta, att, utöver vad Kungl. Maj:t i proposition nr 95 föreslår, ett tillägg av 300 kronor må enligt i motionen angivna grunder utgå till gift manlig befattningshavare, vars fastställda lön icke överstiger 4,000 kronor.

Herrar *Julin* och *Asplund* hemställa, att riksdagen, med godkännande i övrigt av det förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, som innehålles i Kungl. Maj:ts proposition nr 95, måtte besluta, att § 3, mom 1, 3:dje stycket av sagda kungörelse må erhålla följande lydelse:

Överstiga avlöningsförmånerna 100 kronor för månad, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 100 kronor per månad på sätt nyss sagts, och för den del, som överstiger 100 kronor men icke 170 kronor per månad, efter ett procenttal lika med det hela tal, som ligger närmast $\frac{2}{3}$ av grundtalet, samt för den del, som överstiger 170 kronor, men icke 1,250 per månad, efter ett procenttal, som motsvarar hälften av grundtalet. Å den del, som överstiger 1,250 kronor per månad utgår icke dyrtidstillägg.

I den av herrar *Nilsson* och *Widell* väckta motionen hemställes, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i det vid propositionen nr 95 fogade förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, att § 9 kommer att erhålla följande ändrade lydelse:

Med befattningshavare i statens tjänst likställas i avseende å rätt till dyrtidstillägg reservofficersaspiranter vid flottan, reservmarinintendentsaspiranter, befattningshavare vid flottans pensionskassa och statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. samt indelt manskap vid krigsmakten.

Herr *Clason* m. fl. hemställer, att riksdagen måtte besluta dels att beträffande avlöningsförmåner, som överstiga 100 kronor för månad, dyrtidstillägget för den del, som överstiger 100 men icke 1,250 kronor för månad, utgår efter ett procenttal, som motsvarar två tredjedelar av grundtalet, dels ock att dyrtidstillägget skall utgå från och med den 1 januari 1920.

Herrar *Hage* och *Lovén* hava i den av dem väckta motionen hemställt,

A) att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:s proposition nr 95 med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. m., dock med följande ändringar nämligen,

att det bestämmes, att dyrtidstillägget utgår å den del av en befattningshavares årsavlöning, som ej överstiger 2,000 kronor med ett grundtal, som motsvarar det indextal, som enligt socialstyrelsens beräkningar utmärker fördyringen i levnadskostnaderna från augusti 1914, dock så, att om detta grundtal är ojämnt det nedreduceras till närmast lägre med 2 jämnt delbara tal,

att å avlöningsbelopp, liggande mellan 2,000 kronor till och med 3,000 kronor, utgår dyrtidstillägg med $\frac{3}{10}$ av det grundtal, som i föregående stycke bestämts för avlöning till och med 2,000 kronor,

att å avlöningsbelopp, liggande mellan 3,000 kronor och till och med 5,000 kronor, utgår dyrtidstillägg med $\frac{3}{10}$ av det i första stycket nämnda grundtalet samt

att å avlöningsbelopp liggande mellan 5,000 kronor och till och med 9,000 kronor, utgår dyrtidstillägg med $\frac{1}{10}$ av det i första stycket nämnda grundtalet.

B) att de nya bestämmelserna skola träda i kraft den 1 januari 1920 samt

C) att riksdagen måtte anslå de belopp, som bliva en följd av ett antagande av de ovan föreslagna bestämmelserna.

I den av herr *Bärg* m. fl. väckta motionen har hemställts, att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 95 måtte besluta, dels att dyrtidstillägget å avlöningsbelopp ej överstigande 100 kronor per månad må utgå med ett procenttal, som efter verkställda beräkningar anses motsvara levnadskostnadsökningen efter ingången av augusti månad 1914, dels ock, att dyrtidstillägget å avlöningsbelopp överstigande 100 men icke 1,250 kronor per månad må utgå med $\frac{1}{10}$ av det sålunda erhållna procenttalet.

Herr *Eriksson* i Stockholm har i sin motion i ämnet hemställt, att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 95 måtte antaga följande ändrade lydelse av § 3 mom. 1 i förslaget till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst:

För andra i denna kungörelse avsedda befattningshavare än de i mom. 2 här nedan nämnda utgår dyrtidstillägget på följande sätt:

A. *För befattningshavare, vars avlöningsförmåner icke överstiga 300 kronor för månad.*

Å avlöningsförmåner, som icke överstiga 100 kronor för månad, utgår dyrtidstillägg efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet.

Överstiga avlöningsförmånerna 100 kronor men icke 200 kronor för månad, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 100 kronor för månad, på sätt nyss sagts, samt för den del, som överstiger 100 kronor för månad, efter ett procenttal, som närmast motsvarar två tredjedelar av grundtalet.

Överstiga avlöningsförmånerna 200 kronor för månad utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 100 kronor, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet, för den del, som överstiger 100 kronor men icke 200 kronor för månad, efter ett procenttal, som närmast motsvarar två tredjedelar av grundtalet, samt för den del, som överstiger 200 kronor för månad, efter ett procenttal, som motsvarar hälften av grundtalet.

B. *För befattningshavare, vars avlöningsförmåner överstiga 300 kronor för månad.*

Dyrtidstillägg utgår för den del av avlöningsförmånerna, som utgör 100 kronor för månad, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet, samt för den del, som överstiger 100 kronor men icke 1,250 kronor för månad, efter ett procenttal, som motsvarar hälften av grundtalet; dock skall dyrtidstillägg utgå med minst det belopp, vilket skulle utgå vid en avlöning av 300 kronor för månad, enligt bestämmelserna under A här ovan. Å del av avlöning, som överstiger 1,250 kronor per månad, utgår icke dyrtidstillägg.

Den av herrar *Thore* och *Bökelund* väckta motionen är likalydande med herr *Clasons* m. fl. ovanberörda motion.

Herr *Björck* i Jönköping har föreslagit, att riksdagen såsom tilläggsmoment till § 3 i Kungl. Maj:ts proposition nr 95 ville besluta, att sådan lärare vid statens läroanstalt, som icke äger åtnjuta avlöning under ferier, skall vara berättigad att uppbära dyrtidstillägg efter det årsbelopp, till vilket dyrtidstillägget skulle uppgå, om avlöningen vore lika fördelad på årets tolv månader.

I den av herr *Nylander* väckta motionen har hemställts, att riksdagen måtte vidtaga den ändring i Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. m., att det föreslagna förhöjda dyrtidstillägget måtte beräknas från och med innevarande års ingång samt att de till följd härav ökade kostnaderna måtte utgå från de anslag, som för de respektive dyrtidstilläggen föreslagits i Kungl. Maj:ts

proposition, och att slutligen till bestridande av de ytterligare kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid verk och institutioner, som icke i propositionen särskilt angivits, å tilläggsstat för år 1920 såsom förslagsanslag anvisa, utöver vad i propositionen föreslagits, ett belopp av 7,500,000 kronor.

Herr *Vennerström* har hemställt, dels i motionen nr 337 att riksdagen måtte ur § 7 i det vid propositionen nr 95 fogade förslaget till förordning borttaga ordet »särskilt» dels ock i motionen nr 338, att riksdagen måtte i samband med behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 95 besluta, att arbetarne vid Karl Gustavs stads gevärsfaktori i Eskilstuna skola erhålla dyrtidstillägg från och med 1 juli 1919 å hela sin inkomst, den sistnämnda minskad med sådan inkomst, som är en följd av löneförhöjning, som bevisligen är *dyrtidslöneförhöjning*.

I sammanhang med propositionen nr 95 har utskottet till behandling företagit en till riksdagen den 5 mars 1920 avlåten proposition, nr 407, vari Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementetsärenden för nämnda dag föreslagit riksdagen att godkänna nedan intagna förslag till kungörelse angående dyrtidstillägg åt häradshövdingarna och vissa extra befattningshavare i domsagorna. Ifrågavarande förslag till kungörelse är av följande lydelse:

Förslag

till

kungörelse angående dyrtidstillägg åt häradshövdingarna och vissa extra befattningshavare i domsagorna.

Härigenom förordnas som följer:

§ 1.

Till häradshövding skall dyrtidstillägg utgå å en antagen inkomst av 11,500 kronor om året.

§ 2.

Vikarie för häradshövding ävensom biträdande domare, brottmålsdomare, förste och andre notarie samt vikarie för dem äga att åtnjuta

dyrtidstillägg å de arvoden, som till dem utgå av statsmedel. Till vikarie för häradshövding samt till andre notarie och vikarie för andre notarie bestrides dyrtidstillägg av statsmedel jämväl å den del av utgående arvode, som gottgöres statsverket genom avdrag å häradshövdingens avlöningsmedel.

§ 3.

I övrigt gälla beträffande dyrtidstillägg åt de i §§ 1 och 2 omförmälda befattningshavare i tillämpliga delar bestämmelserna i kungörelsen med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

§ 4.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1920.

Beträffande utredningen i detta ärende får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Det i propositionen nr 95 framlagda förslaget, vilket är avsett att tillämpas från och med den 1 juli 1920, ansluter sig i huvudsak till nu gällande bestämmelser angående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, dock att — förutom vissa mindre ändringar — dels maximigränsen för den avlöning, varå dyrtidstillägg må utgå, föreslagits höjd från 7,200 kronor för år till 15,000 kronor, dels ock den procentsats, efter vilken dyrtidstillägget skall beräknas å avlöningsbelopp överstigande 1,200 kronor för år, höjts från en tredjedel till hälften av grundtalet. Kostnaden för höjningen av maximigränsen har, efter nu gällande bestämmelser, beräknats till omkring 1,500,000 kronor. Vad angår höjningen av anslaget för dyrtidstillägg å belopp över 1,200 kronor, har densamma beräknats medföra en kostnadsökning av omkring 26,000,000 kronor för år, detta med utgångspunkt från det under första kvartalet innevarande år gällande grundtalet och med hänsyn tagen allenast till befattningshavare i statens tjänst.

Samtliga kostnader för dyrtidstillägg — för befattningshavare, pensionärer, lärare vid statsunderstödda läroanstalter m. fl. — beräknas enligt nu förevarande proposition för år 1920 till 262,000 kronor, vilka fördela sig sålunda:

för de affärsdrivande verken	kronor	112,000,000
» samtliga anslagen under huvudtitlarna	»	149,000,000
» postsparbanken m. fl. verk	»	1,000,000
Summa kronor		262,000,000.

Då emellertid, sedan denna beräkning utfördes, prisstegringen ytterligare fortgått och grundtalet fördenskull höjts, torde, enligt utskottet från finansdepartementet tillhandakomna uppgifter samt inom utskottet gjorda beräkningar, kostnaderna för dyrtidstillägget — under förutsättning att nuvarande prisläge fortfar året ut — böra för år 1920 uppskattas till, approximativt, närmare 270,000,000 kronor.

Vad angår kostnaderna för år 1921, har liksom beträffande år 1920 förutsatts, att de affärsdrivande verken skola med egna inkomstmedel bestrida dyrtidstilläggen till personalen. Enligt de förnyade beräkningarna från finansdepartementet skulle med nu rådande prisläge, det för övriga verk beräknade anslaget å 1921 års stat, 160,000,000 kronor, böra höjas med omkring ett tiotal miljoner kronor utöver vad propositionen upptager. Årskostnaderna, räknat för tiden efter den 1 juli 1920 och med utgångspunkt från nuvarande indextal, ställa sig enligt Kungl. Maj:ts förslag samt de motioner, vilka äga betydelse för kostnadsberäkningen approximativt sålunda:

Propositionen nr 95	kronor	292,000,000
Herrar Hults och Pålssons motion 227: I	»	265,900,000
» Norlings och Norins motion 228: I	»	297,500,000
» Julins och Asplunds motion 229: I	»	305,000,000
» Clasons m. fl. motioner 231: I och 334: II	»	329,200,000
» Hages och Lovéns motion 331: II	»	338,700,000
» Bärgs m. fl. motion 332: II	»	303,000,000
Herr Erikssons i Stockholm motion 333: II	»	304,200,000.

I ovanberörda, av herrar Clason m. fl. samt Thore och Bökelund väckta motioner ävensom i herrar Hages och Lovéns motion har hemställts, att de nya bestämmelser, som av riksdagen komma att antagas, måtte erhålla retroaktiv tillämpning från innevarande års början. I den av herr Nylander i andra kammaren i ämnet väckta motionen har motsvarande hemställan gjorts beträffande de av Kungl. Maj:t föreslagna nya grunderna för dyrtidstillägget.

Kostnaderna för de olika förslagens retroaktiva tillämpning hava — inbegripet kostnaderna för pensionärer och lärare — uppskattats till följande ungefärliga belopp:

Proposition nr 95 (motion 336: II)	kronor	19,300,000
Herrar Clasons m. fl. motioner (231: I och 334: II)	»	38,600,000
» Hages och Lovéns motion (331: II)	»	41,900,000

Ovan icke särskilt vidrörda motioner sakna betydelse för kostnadsfrågans bedömande.

*Utskottets
yttrande.*

Det har för utskottet framstått såsom en angelägenhet av synnerligen stor betydelse, att statstjänarne snarast möjligt erhålla en tillfredsställande kompensation för den på grund av världskriget inträffade prisstegringen. Under de rådande statsfinansiella förhållandena har utskottet visserligen icke funnit det vara möjligt att nu åstadkomma sådana höjningar i dyrtidstillägget, som i vissa motioner i ärendet påyrkats. Men utskottet har dock ansett det nödvändigt, att åtgärder vidtagas, som i större utsträckning, än Kungl. Maj:ts förslag medgiver, tillgodose kraven på kompensation för prisstegringen.

Då utskottet närmare övervägt, huru förhöjningen i dyrtidstillägget lämpligast skall kunna ernås, har utskottet funnit sig böra i tvenne väsentliga avseenden avvika från Kungl. Maj:ts förslag.

I första hand har det synts utskottet vara önskligt, att det s. k. grundalet närmare anslutes till den verkliga prisfördyringen, än nu är förhållandet och enligt Kungl. Maj:ts förslag framdeles skulle bliva fallet. Att sätta grundalet lika med talet för prisfördyringen, utan någon reduktion, har utskottet dock ansett vara mindre lämpligt, då beräkningarna av prisstegringen givetvis icke kunna bliva fullt exakta och fördenskull en viss marginal kan vara befogad till förebyggande av, att dyrtidstillägget utgår efter högre procenttal än som motsvarar den verkliga ökningen i levnadskostnaderna. Utskottet har fördenskull ansett, att grundalet bör så avvägas, att det motsvarar indextalet för prisfördyringen minskat med 5 enheter, därest indextalet icke är jämnt tal, eljest med 6 enheter. Med nu rådande prisläge skulle grundalet då bliva 160 mot enligt Kungl. Maj:ts förslag 146.

Vad därefter beträffar den inkomstgräns, till vilken dyrtidstillägget bör utgå efter ett procenttal lika med grundalet, har utskottet, jämväl med avvikelse från Kungl. Maj:ts förslag, funnit sig böra förordna, att viss åtskillnad göres mellan familjeförsörjare och övriga befattningshavare. Då utskottet nu alltså anser sig böra i viss mån återupptaga tanken på särskilda familjetillägg, vill utskottet, som nästlidet

är avstyrkte den av Kungl. Maj:ts då föreslagna s. k. dyrtidshjälpen, i denna fråga framhålla följande.

Mot det system för familjebidragen, som 1919 års proposition innebar och som anslöt sig till tidigare gällande bestämmelser rörande den s. k. krigstidshjälpen, hade framställts åtskilliga anmärkningar. Ur mera principiell synpunkt hade framhållits, bland annat, att den lönefyllnad, som av dyrtiden betingades, lika väl som själva lönen vore en gottgörelse för utfört arbete och så vitt möjligt icke borde till någon del hava karaktären av understöd, ävensom att ett ytterligare fastslående av familjebidragen utgjorde en svårighet vid genomförande av framtida löne regleringar. Jämväl påvisades, hurusom åtskilliga olägenheter vore förbundna med en dyrtidshjälp, vilket sammanhängde bland annat därmed, att densamma knutits till familjeförhållandena vid en viss tidpunkt av året och att hänsyn icke tagits till senare inträffade förändringar. Även i andra avseenden måste ett schablonmässigt förfarande tillämpas, vilket komme att medföra stora ojämnheter mellan olika befattningshavare och olika personalgrupper. Genom att dyrtidshjälpen grundats på taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt, vilken hänförde sig till inkomstförhållandena två år före den tid, varunder familjebidraget finge uppbäras, komme bidraget ej heller alltid att träffa det verkligen föreliggande behovet vid den tidpunkt, då det utginge. Vidare framhölls, att fördelarna med dyrtidshjälppsystemet för befattningshavare med låga inkomster och barnrika familjer lätt kunde överskattas. Även de lägst avlönade tjänstemännen hade nämligen i allmänhet numera kommit upp på en sådan lönenivå, att det torde bli jämförelsevis sällan, som dyrtidshjälp skulle komma att utgå med de högsta föreslagna beloppen.

Vid övervägande av nu nämnda, på frågan inverkan omständigheter hade statsutskottet vunnit den uppfattningen, att systemet med familjeförsörjningsbidrag icke borde bibehållas. Det föreläge så mycket större skäl att omedelbart övergiva detta system som, därest dyrtidshjälpen slopades, dyrtidstillägget kunde tillmätas efter sådan måttstock, att i detsamma kunde rymmas jämväl viss ersättning för dyrtidshjälpen.

Då utskottet nu funnit sig föranlåtet tillstyrka, att åtskillnad i avseende å beräkningen av dyrtidstillägget göres mellan underhållspliktiga befattningshavare och andra, har skälet härtill varit, att det under förhandenvarande förhållanden icke låter sig göra att åt alla tjänstemän bevilja dyrtidstillägg till sådana belopp, att jämväl familjeförsörjarna, vilka givetvis äro de som hårdast drabbats av dyrtidens tryck, kunna bliva vederbörligen tillgodosedda. Åtskilliga av de erin-

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 6 saml. 75 häft. (Nr 186.)

ringar, som framställts mot dyrtidshjälpen, kunna ock avlägsnas genom tillämpande av ändrade grunder för beräkningen av det ytterligare lönetillskott, som bör tillkomma familjeförsörjarna. Utskottet har härutinnan funnit en lämplig lösning vara, att för varje av befattningshavare försörjt barn den andel av avlöningen, för vilken dyrtidstillägget må beräknas efter ett procenttal lika med grundtalet, ökas med ett visst belopp utöver vad som gäller för övriga befattningshavare.

Utskottet har ansett, att hänsyn härvid endast bör tagas till av befattningshavare underhållna barn och alltså icke till hustru. Därest nämligen utsträckt beräkning av dyrtidstillägget efter oducerat grundtal skulle få ske även för hustru, bleve det synnerligen svårt att finna en fast begränsning för familjetillägget. Och skulle hänsyn tagas till hustrur, husföreståndarinnor ävensom andra personer, underhållna av befattningshavarna, skulle de ekonomiska konsekvenserna bli betydande. Vidare håller utskottet före, att endast barn under 16 års ålder, som på grund av försörjningsplikt underhålles av befattningshavare, bör i nu förevarande hänseende komma i betraktande. Förhöjning av dyrtidstillägget på grund av försörjningsplikt bör givetvis icke beräknas för barn, som i egenskap av befattningshavare eller pensionär själv är berättigat till dyrtidstillägg av statsmedel. För barn, vars föräldrar båda åtnjuta dyrtidstillägg, bör sådan förhöjning utgå endast till den av föräldrarna, som åtnjuter den högsta avlöningen, eller, om avlöningarna äro lika, till fadern. För undvikande av allt för ofta påkommande förändringar vid uträkningen av dyrtidstillägget torde förhållandena vid början av respektive kalenderkvartal böra läggas till grund för beräkningen av dyrtidstillägget för familjeförsörjarna.

Med hänsyn till den höjning av grundtalet, som utskottet ovan förordat och för att icke kostnaderna för dyrtidstillägget skola bliva alltför stora, bör enligt utskottets mening det grundbelopp, på vilket dyrtidstillägget må beräknas efter ett procenttal lika med grundtalet, icke sättas högre än till en avlöning av 85 kronor i månaden mot för närvarande 100 kronor. Vad därefter angår det procenttal, som bör tillämpas å månadsavlöning över 85 kronor, har utskottet ansett, att detta lämpligen bör bestämmas till 55 procent av grundtalet, vilket vid nu gällande prisindex ger ett reducerat procenttal av 88. I fråga om tillskottet för familjeförsörjarna får utskottet förorda, att för varje här ifrågakommande barn den andel av månadsavlöningen, för vilket dyrtidstillägget utgår med ett procenttal lika med grundtalet, ökas med 15 kronor. En befattningshavare med 100 kronor i månadsavlöning får alltså, om han underhåller ett barn, räkna fullt grundtal för hela avlöningen, d. v. s.

han erhåller efter nuvarande indextal ett dyrtidstillägg av 160 kronor i månaden. Har han däremot flera än ett barn, erhålles för dessa intet familjetillägg, liksom en befattningshavare med en avlöning av högst 85 kronor i månaden eller 1,020 kronor per år icke kan komma i åtnjutande av sådant tillägg. Detta har sin grund däri, att i båda de nu nämnda fallen tjänst innehavaren erhåller dyrtidstillägg beräknat efter fullt grundtal, d. v. s. får vad som bör anses såsom full kompensation för prisökningen. Att tillerkänna dessa befattningshavare ytterligare lönetillägg med hänsyn till deras försörjningsplikt, skulle vara att gå utöver syftet med dyrtidstillägget, som ju är att bereda ersättning i möjligaste mån för prisstegringen, och i stället komma att verka såsom en lönereglering, varom ju i nu förevarande sammanhang icke kan bliva tal.

En jämförelse mellan ovan förordade förslag och exempelvis de av herr Clason m. fl. samt herrar Thore och Bökelund väckta motionerna ger vid handen, att för befattningshavare med flera barn utskottets förslag är förmånligare än motionerna upp till en inkomst av omkring 7,000 kronor per år. En jämförelse med den Hage-Lovénska motionen utvisar, att även för de lägsta inkomsttagarna utskottets förslag ger endast obetydligt lägre dyrtidstillägg för familjeförsörjare. Med en årsavlöning av 2,400 kronor erhåller en befattningshavare med fem barn högre dyrtidstillägg efter utskottets förslag än enligt motionen, och vid en årsinkomst av 3,000 kronor blir dyrtidstillägget för en befattningshavare med tre barn enligt utskottets förslag i det närmaste lika med vad som skulle utgå jämlikt sistnämnda motion.

Av nedan intagna tablå framgår, huru dyrtidstillägget skulle utgå för befattningshavare i olika lönegrupper enligt dels Kungl. Maj:ts förslag, dels de av herr Clason m. fl. väckta motionerna, dels herrar Hages och Lovéns motion, dels ock enligt utskottets förslag.

Dyrtidstillägg för år vid indextal av 265.

Löne- klass	Kungl. Maj:ts förslag	Herr Clasons m.fl.samt herrar Thores o. Böke- lunds motioner	Herrar Hages och Lovéns motion	U t s k o t t e t s f ö r s l a g						
				Icke familje- för- sörjare	Familje- för- sörjare med 1 barn	Familje- för- sörjare med 2 barn	Familje- för- sörjare med 3 barn	Familje- för- sörjare med 4 barn	Familje- för- sörjare med 5 barn	Familje- för- sörjare med 6 barn
1,000	1,460	1,470	1,640	1,600.—	1,600	1,600.—	1,600.—	1,600.—	1,600.—	1,600
1,200	1,752	1,764	1,968	1,790.40	1,920	1,920.—	1,920.—	1,920.—	1,920.—	1,920
1,800	2,190	2,352	2,952	2,318.40	2,448	2,577.60	2,707.20	2,836.80	2,880.—	2,880
2,000	2,336	2,548	3,280	2,494.40	2,624	2,753.60	2,883.20	3,012.80	3,142.40	3,200
2,400	2,628	2,940	3,476	2,846.40	2,976	3,105.60	3,235.20	3,364.80	3,494.40	3,624
3,000	3,066	3,528	3,772	3,374.40	3,504	3,633.60	3,763.20	3,892.80	4,022.40	4,152
3,600	3,504	4,116	3,968	3,902.40	4,032	4,161.60	4,291.20	4,420.80	4,550.40	4,680
4,000	3,796	4,508	4,100	4,254.40	4,384	4,513.60	4,643.20	4,772.80	4,902.40	5,032
4,800	4,380	5,292	4,362	4,958.40	5,088	5,217.60	5,347.20	5,476.80	5,606.40	5,736
5,000	4,526	5,488	4,428	5,134.40	5,264	5,393.60	5,523.20	5,652.80	5,782.40	5,912
6,000	5,256	6,468	4,592	6,014.40	6,144	6,273.60	6,403.20	6,532.80	6,662.40	6,792
7,000	5,986	7,448	4,756	6,894.40	7,024	7,153.60	7,283.20	7,412.80	7,542.40	7,672
7,200	6,132	7,644	4,788	7,070.40	7,200	7,329.60	7,459.20	7,588.80	7,718.40	7,848
8,000	6,716	8,428	4,920	7,774.40	7,904	8,033.60	8,163.20	8,292.80	8,422.40	8,552
8,400	7,008	8,820	4,985	8,126.40	8,256	8,385.60	8,515.20	8,644.80	8,774.40	8,904
9,000	7,446	9,408	5,084	8,654.40	8,784	8,913.60	9,043.20	9,172.80	9,302.40	9,432
10,000	8,176	10,388	5,084	9,534.40	9,664	9,793.60	9,923.20	10,052.80	10,182.40	10,312
12,000	9,636	12,348	5,084	11,294.40	11,424	11,553.60	11,683.20	11,812.80	11,942.40	12,072
15,000	11,826	15,288	5,084	13,934.40	14,064	14,193.60	14,323.20	14,452.80	14,582.40	14,712

Enligt inom utskottet verkställda approximativa beräkningar skulle dyrtidstillägget efter det av utskottet förordade förslaget medföra en årskostnad efter den 1 juli 1920 av i avjämnade tal omkring 330,000,000 kronor, fördelad på följande sätt:

Befattningshavare vid affärsverken.....	kronor	136,000,000
Befattningshavare uppförda under 2:a—9:e huvudtitlarna (inräknat postsparbanken m. fl.)	»	124,000,000
Lärare vid statsunderstödda skolor	»	49,500,000
F. d. befattningshavare och andra pensionärer	»	20,500,000

Summa kronor 330,000,000.

De ovan angivna beloppen för lärare vid statsunderstödda skolor ävensom pensionärer innebära en förhöjning av de enligt Kungl. Maj:ts förslag erforderliga anslagen, svarande mot den av utskottets förslag följande höjningen av anslagen till befattningshavarna i statens tjänst. Skulle för berörda lärare tillämpas enahanda grunder för dyrtidstillägget som beträffande statstjänarna, komme en ytterligare höjning av ifrågakvarande anslagspost att erfordras.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skola de nya bestämmelserna träda i tillämpning den 1 juli 1920. Då emellertid de tidigare antagna bestämmelserna angående de olika slagen av krigstids- och dyrtidstillägg erhållit retroaktiv verkan och fördenskull bland befattningshavarna tämligen allmänt hysts förhoppningar om att de nya bestämmelser i ämnet, som av innevarande riksdag komma att antagas, skola tillämpas från innevarande års början, har utskottet med hänsyn jämväl till ställningen å statsverkets kassafond ansett sig böra i viss mån tillmötesgå de motionsledes framställda yrkandena om förhöjning i det för första halvåret 1920 utgående dyrtidstillägget. Då utskottet likväl icke ansett sig kunna tillstyrka, att de nya grunderna utan vidare skola tillämpas jämväl för första halvåret, har utskottet, efter övervägande av olika alternativ för bestämmande av förhöjningen av det nu utgående dyrtidstillägget, funnit sig böra förorda, att till de i statens tjänst den 30 juni 1920 anställda befattningshavare, som i enlighet med kungörelsen i ämnet den 30 maj 1919 uppburit dyrtidstillägg för första halvåret 1920 eller någon del därav, må utgå ett särskilt tillägg, motsvarande 20 procent av de för ifrågakvarande tidrymd vederbörande befattningshavare tillkommande avlöningsförmåner, dock högst efter 1,250 kronor för månad, på vilka enligt nämnda kungörelse dyrtidstillägg må beräknas.

Den av utskottet ovan förslagna förhöjningen i dyrtidstillägget för första halvåret 1920 har beräknats medföra en sammanlagd kostnad av ungefär 25,000,000 kronor, och skulle för innevarande år kostnaderna för dyrtidstillägget i sin helhet uppgå till omkring 313,000,000 kronor, så fördelade:

Befattningshavare vid affärsverken:

Postverket	kronor	17,000,000	
Telegrafverket	»	25,000,000	
Statens järnvägar	»	83,000,000	
Statens vattenfallsverk	»	2,000,000	
Statens domäner	»	4,000,000	kronor 131,000,000
			Transport kronor 131,000,000

	Transport kronor	131,000,000
Befattningshavare uppförda under 2:a—9:e huvudtitlarna (inräknat postsparbanken m. fl.)	»	116,000,000
Lärare vid statsunderstödda skolor	»	47,000,000
F. d. befattningshavare och andra pensionärer	»	19,000,000
	Summa kronor	313,000,000.

Jämväl vad angår de anslag, som bära för ifrågavarande ändamål uppföras å tilläggsstat för år 1920, hava de för vissa lärare och pensionärer ovan angivna beloppen så beräknats, att höjningarna utöver vad enligt Kungl. Maj:ts vederbörande propositioner rörande dessa personalgrupper skulle erfordras, avmätts i förhållande till den av utskottets förslag följande kostnadsökningen för statstjänarna. Vad de affärsdrivande verken beträffar, har utskottet, då enligt riksstaten för år 1920 för samtliga ifrågavarande verk beräknats uppstå överskott, avsevärt överstigande de kostnadsökningar, som de av utskottet förordade höjningarna i dyrtidstillägget medföra i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag, icke funnit anledning framställa förslag om anvisande av särskilda anslag för beredande av dyrtidstillägg åt dessa verks befattningshavare.

I fråga om den för år 1921 erforderliga avsättningen för sådana dyrtidstillägg, som icke skola täckas genom vederbörande verks och inrättningars egna inkomstmedel, torde den av Kungl. Maj:t föreslagna avsättningen å 160,000,000 kronor bära höjas till omkring 200,000,000 kronor.

Vidkommande detaljbestämmelserna i förslaget till kungörelse i ämnet får utskottet framhålla följande.

§ 2.

I denna paragraf erfordras vissa jämkningar i Kungl. Maj:ts förslag på grund av den av utskottet förordade förändrade beräkningen av grundtalet.

§ 3.

Förutom de ändringar i denna paragraf, som betingas av utskottets förslag rörande beräkningen av dyrtidstillägget vid olika avlöningsslägen, får utskottet förorda vissa andra jämkningar i Kungl. Maj:ts förslag.

Till att börja med synes det föreslagna stadgandet i mom. 2 kunna utgå samt första stycket av mom. 1 jämkas i anslutning härtill.

Den i mom. 2 gjorda uppräknigen av de befattningshavare, i fråga om vilka särskilda bestämmelser rörande beräkningen av dyrtidstillägget skola gälla, är icke uttömmande, då fr. o. m. början av år 1921 begränsning av dyrtidstillägget bör ske jämväl för domänverkets personal. Det torde fördenskill vara enklast, att, med uteslutande av mom. 2 bestämmelserna i § 3 angivas avse de befattningshavare, om vilka icke är särskilt stadgat, utan att de olika undantagna personalgrupperna speciellt omnämnas, vilket torde vara överflödigt.

Enligt mom. 2 skulle särskilda bestämmelser gälla beträffande dyrtidstillägg för häradshövdingar och vissa vikarier för dem. Anledningen till att i Kungl. Maj:ts förslag undantag gjorts för dessa befattningshavare är, att vid avlåtandet av propositionen nr 95 frågan om partiell löneförbättring för häradshövdingarna ännu icke kunnat göras till föremål för proposition till riksdagen. Sedan numera beslut av riksdagen fattats rörande sistnämnda fråga, torde det mest ändamålsenliga vara, att de bestämmelser angående dyrtidstillägg åt häradshövdingarna och vissa extra befattningshavare i domsagorna, som föreslagits i propositionen nr 407, inarbetas i den allmänna kungörelsen angående dyrtidstillägget, vilket lätteligen kan ske genom vissa ändringar i § 4.

I § 3 har utskottet vidare funnit sig böra förorda ytterligare en ändring, detta närmast med anledning av den utav herr Björck väckta, ovanberörda motionen. Syftet med sagda motion är, att extra ordinarie befattningshavare vid statens läroanstalter icke skola i avseende å dyrtidstillägg bliva sämre ställda än tjänstemän med motsvarande avlöningsförmåner, vilkas tjänstgöring är fördelad över hela året. Att utan vidare i enlighet med motionärens förslag bestämma, att sådan lärare, som icke åtnjuter ferier, skall vara berättigad uppbära dyrtidstillägg efter det årsbelopp, till vilket dyrtidstillägget skulle uppgå, om avlöningen vore lika fördelad på årets tolv månader, har utskottet dock icke kunnat tillstyrka. Det har nämligen för utskottet icke varit möjligt att fullt överblicka, i vad mån förhållanden likartade dem, på vilka motionären pekat, kunna gälla även ifråga om andra områden av statsförvaltningen. Emellertid har utskottet funnit sig böra förorda en jämkning i § 3, som till väsentlig grad skulle undanröja de överklagade förhållandena.

Enligt de nuvarande bestämmelserna liksom enligt den föreliggande propositionen utgår dyrtidstillägget å avlöningsförmånerna »för månad». Såsom framhållits i det betänkande av särskilda sakkunniga, på vilket 1919 års proposition om dyrtidstillägget var grundad, innebär detta stadgande, att om en befattningshavare uppbär avlöning för

endast en del av en månad, dyrtidstillägget skall utgå med den del av krigtidstillägg för hel månad, som belöper å den tid, för vilken avlöning åtnjutes. En extra lärare, som tjänstgjort exempelvis 10 dagar av en månad, erhåller därför icke dyrtidstillägg efter oducerat grundtal för mera än $\frac{10}{31}$ av 100 kronor (resp. efter de nya bestämmelserna 85 kronor) av den under månaden uppburna avlöningen. Även om denna princip teoretiskt är riktig, medför densamma ur praktisk synpunkt åtskilliga svårigheter vid uträkningen av dyrtidstillägget, särskilt för extra befattningshavare. Då det synes utskottet önskligt, att bestämmelserna angående dyrtidstillägget, vilka i allt fall i tillämpningen visat sig föranleda mycket arbete, i möjligaste mån förenklas, har utskottet fördenskull velat förorda, att dyrtidstillägget framdeles må beräknas å den för varje månad verkligen utbetalda avlöningen. Övergår man till denna princip, kommer skillnaden mellan de icke ordinarie lärarnas och andra befattningshavares dyrtidstillägg att till väsentlig del försvinna. — I anslutning till nu angivna uppfattning har utskottet formulerat bestämmelserna under § 3 i nedan intagna förslag till kungörelse.

§ 4.

Frånsett de ändringar, vilka hänföra sig till inarbetandet i förevarande paragraf av de föreslagna särskilda bestämmelserna angående dyrtidstillägg för häradshövdingar och viss extra personal i domsagorna, vilka bestämmelser icke givit utskottet anledning till erinran, har utskottet ej funnit skäl föreslå någon ändring i § 4.

§ 7.

Enligt såväl nu gällande bestämmelser som föreliggande proposition skall till de befattningshavare, varom i denna paragraf är fråga, d. v. s. huvudsakligen extra personal, den myndighet, som äger bestämma avlöningen, lämna dyrtidstillägg, därest och i den mån myndigheten, med hänsyn särskilt till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av ökningen i levnadskostnader beviljad avlöningsförhöjning, anser sådant av omständigheterna påkallat. I den av herr Vennerström väckta motionen nr 337 har nu hemställts, att ordet »särskilt» måtte borttagas ur det återgivna stadgandet. Oavsett de förhållanden, på vilka motionären grundat sitt förslag, har utskottet funnit sig böra tillstyrka den i motionen föreslagna ändringen. Den nu gällande bestäm-

melsen torde nämligen giva rum för mycket olika tolkningar samt lämna möjlighet att vid tillmätandet av dyrtidstillägget för den extra personalen taga hänsyn till förhållanden, som enligt utskottets åsikt icke böra öva inflytande på bedömandet, huruvida och i vilken utsträckning dyrtidstillägg bör utgå till personalen ifråga.

§ 9.

I den av herrar N. A. Nilsson och Widell väckta motionen har föreslagits, att förevarande paragraf skulle ändras därhän, att reservofficersaspiranter vid flottan samt reservmarinintendentsaspiranter skulle i avseende å dyrtidstillägg likställas med statstjänare. Det synes visserligen utskottet, att även utan uttrycklig bestämmelse därom dessa aspiranter under sin militärtjänstgöring skulle kunna anses såsom befattningshavare i statens tjänst, men då en annan uppfattning gjort sig gällande, får utskottet förorda, att den av motionärerna föreslagna utvidgningen av paragrafen ifråga vidtages.

Av vad utskottet ovan anfört framgår, i vad mån utskottet ansett sig kunna tillmötesgå de i de olika motionerna framställda förslagen rörande ändringar i propositionen nr 95. Det av herr Vennerström i motionen nr 338 framställda yrkandet angående dyrtidstillägget åt arbetarna vid Karl Gustafs gevärsfaktori har utskottet icke kunnat tillstyrka, då enligt utskottets mening icke tillräckliga skäl föreligga att nu vidtaga en ändring i de förut gällande bestämmelserna, helst som förhållanden motsvarande dem, som motionären anfört till stöd för sin framställning, kunna tänkas gälla även beträffande andra extra befattningshavare.

Vad angår de till statsutskottets handläggning hörande delar av propositionen nr 95, vilka ovan ej blivit berörda, har utskottet icke funnit anledning till annan erinran än att, då beträffande bank- och fondinspektionen bankmedel böra för dyrtidstillägg tagas i anspråk allenast för dyrtidstillägg å avlöningar, som skola utgå av dylika medel, riksdagens beslut beträffande anslaget till bank- och fondinspektionen bör avfattas i enlighet härmed.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

I. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 95 och nr 407 må

1) godkänna bilagda förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst (bilaga A), med undantag dock i vad angår dels de under jordbruksdepartementet hörande befattningshavare, dels ock befattningshavare vid flottans pensionskassa och statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl.;

2) medgiva, att till de den 30 juni 1920 i statens tjänst anställda befattningshavare, som på grund av kungörelsen den 30 maj 1919 (nr 262) åtnjutit dyrtidstillägg för första halvåret 1920 eller del därav, skall utgå förhöjning i dyrtidstillägget motsvarande tjugo procent av de avlöningsförmåner för samma tidrymd, dock högst å ett belopp av 1,250 kronor för månad, på vilka enligt nämnda kungörelse dyrtidstillägg må beräknas;

3) i avseende å dyrtidstillägget för år 1920

a) medgiva, att till befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk och postsparbanken dyrtidstillägg må utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas,

b) för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid nedannämnda verk och institutioner å tilläggsstat för år 1920 anvisa

under sjätte huvudtiteln:

för försäkringsinspektionen ett reservationsanslag
å kronor 60,000
att av bidrag till försäkringsinspektionen direkt
utgå;

för statens biografbyrå ett reservationsanslag
å kronor 30,000
att av avgifter för granskning av biografbilder
direkt utgå;

under sjunde huvudtiteln:

för mynt- och justeringsverket ett reservationsanslag å kronor 84,000
att av inkomst av myntning och justering direkt
utgå;

för patent- och registreringsverket ett reservationsanslag å kronor 550,000

att av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel direkt utgå;

för bank- och fondinspektionen ett förslagsanslag å kronor 70,000

att, såvitt angår dyrtidstillägg å avlöningar, som skola bestridas av bidrag till bankinspektionen, i första hand utgå av dylika medel; samt

för kontrollstyrelsens avdelning för skattefri sprit ett reservationsanslag å kronor 55,000

att av denatureringsavgifter direkt utgå;

c) till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid verk och institutioner, som icke här ovan särskilt angivits, å tilläggsstat för år 1920 såsom förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln	kronor	6,000,000
» tredje »	»	1,500,000
» fjärde »	»	35,000,000
» femte »	»	21,000,000
» sjätte »	»	17,000,000
» sjunde »	»	13,000,000
» åttonde »	»	17,000,000

samt

4) att i avseende å dyrtidstillägget för år 1921

a) till bestridande av kostnaderna för dylik förmån åt statens befattningshavare och pensionärer m. fl. vid sidan av huvudtitlarna såsom avsättning å 1921 års riksstat anvisa ett förslags-

anslag, högst kronor 200,000,000,

b) förklara, att under år 1921 tillsvidare och intill dess definitivt beslut fattats rörande de medel, av vilka för sagda år kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst skola bestridas, härför erforderliga belopp skola utgå

beträffande befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, postsparbanken, försäkringsinspektionen, statens biografbyrå, mynt- och justeringsverket, patent- och

registreringsverket, bank- och fondinspektionen samt kontrollstyrelsens avdelning för skattefri sprit av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas, samt

beträffande befattningshavare vid övriga verk och institutioner av det under mom a) ovan omför-mälda anslag;

II. att de i ämnet av herrar Hult och Pålsson, Norling och Norin, Julin och Asplund, N. A. Nilsson och Widell, Clason m. fl., Hage och Lovén, Bärg m. fl., Eriksson i Stockholm, Thore och Bökelund, Björck i Jönköping, Nylander och Vennerström väckta motionerna må anses besvarade med vad utskottet ovan anfört och hemställt.

Stockholm den 1 juni 1920.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *C. J. G. Swartz*, *J. Nilsson* i Skottlandshus, *N. A. Nilsson*, *H. F. Lamm*, *H. M. Bäckström*, *J. L. Widell*, *C. G. Ekman*, *O. U. B. Olsson*, *O. Bergqvist*, *J. Jeansson* och *C. I. Asplund* samt

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *J. Jönsson* i Revinge, *P. Nilsson* i Bonarp, *O. H:son Waldén*, *S. Bengtsson* i Norup, *W. Bäckström*, *C. R. Jansson* i Falun, *J. Erlansson*, *A. J. Andersson* i Gävle, *O. Nilsson* i Örebro, *S. E. J. Låbeck* och *K. E. W. Söderhielm*.

Reservation

vid punkt I 1) av herr *H. M. Bäckström*, som ansett, att grundtalet bort bestämmas i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag.

vid punkt I 2): av herrar *S. H. Kvarnzelius*, *J. Nilsson* i Skottlandshus, *N. A. Nilsson*, *H. M. Bäckström*, *C. G. Ekman*, *J. Jönsson* i Revinge, *P. Nilsson* i Bonarp, *O. H. Waldén*, *S. Bengtsson* i Norup, *C. R. Jansson* i Falun och *J. Erlansson*, vilka ansett, att utskottets yttrande beträffande förhöjningen i dyrtidstillägget för första halfåret 1920 bort hava följande lydelse:

»Enligt Kungl. Maj:ts — — — må beräknas. Sådant tillägg må dock endast utgå till befattningshavare som är familjeförsörjare, dock att, där både man och hustru äro statsanställda, tillägget utgår endast till endera av dem, och då till den, som åtnjuter högsta lönen. Med familjeförsörjare förstås i detta sammanhang såväl befattningshavare, som är gift utan att äga barn, som dylik, enkling, enka eller ogift, vilken äger barn. Beträffande åldersgräns för barn gäller därvid samma bestämmelse, som i den av utskottet under punkt 1) förordade bil. A § 3 är stadgat.»

samt att utskottet förty under ovannämnda punkt bort hemställa,

2) att riksdagen må medgiva — — — må beräknas, dock att sådant tillägg må utgå allenast till befattningshavare, som är familjeförsörjare. Där både man och hustru äro statsanställda, utgår likväl tillägget endast till endera av dem, och då till den, som åtnjuter högsta lönen.

av herr *O. U. B. Olsson*, vilken ansett att utskottet bort hemställa,

att riksdagen må medgiva — — — motsvarande trettio procent — — — må beräknas.

av herr *C. I. Asplund*, vilken ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen må medgiva — — — med dels ett belopp motsvarande en sjättedel av — — — må beräknas, dels ock 50 kronor för varje vid förstnämnda tidpunkt av befattningshavaren på grund av försörjningsplikt underhållet barn, som icke uppnått 16 års ålder.

Bilaga A.**Förslag
till
Kungörelse**

med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Härigenom förordnas som följer:

§ 1.

Mom. 1. Befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning blivit av Konung och riksdag till siffran bestämd eller eljest utgår efter av riksdagen prövade grunder, äga, där ej bestämmelser i annan ordning äro eller varda meddelade, med nedan i denna författning angivna begränsningar och undantag uppbära dyrtidstillägg å följande i avlöningen ingående slag av kontanta förmåner, nämligen:

- lön och lönetillägg;
- tjänstgöringspenningar;
- ortstillägg, dyrortstillägg och kallortstillägg;
- arvode;
- ålderstillägg och därmed jämförlig avlöningsförhöjning;
- ersättning för bostad, bränsle, lyse, inkvartering och beklädnad;
- inkvarterings- och servisbidrag;
- dagavlöning och dagavlöningsstillägg vid armén och marinen samt portionsersättning för underofficerare vid flottan, beräknad efter 62 öre per dag;
- docentstipendium vid statens högskolor;
- extra avlöningstillägg;
- extra lönetillägg;
- provisoriskt avlöningstillägg;
- tillfällig löneförbättring;
- tillfälligt lönetillägg;
- tillfällig förhöjning i dagavlöning för visst manskap vid armén och marinen;

häradskrivares och landsfiskals förvaltningsbidrag; samt uppmuntringspenningar och tillfällig arvodesförhöjning för lotsar, kvarstående på gammal stat.

Mom. 2. Åtnjuter befattningshavare, som i mom. 1 omförmäles, i och för tjänsten efter vederbörande myndighets bestämmande beklädnadsersättning eller annan kontant ersättning, må jämväl å sådan ersättning dyrtidstillägg utgå, om och i den mån myndigheten, med hänsyn särskilt till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av stegringen i levnadskostnaderna beviljad förhöjning av ersättningen, prövar sådant av omständigheterna påkallat.

§ 2.

Dyrtidstillägget utgår, i enlighet med vad i § 3 närmare stadgas, i visst förhållande till ett grundtal, som av Kungl. Maj:t fastställles.

Grundtalet bestämmes sålunda, att sedan, med ledning av genom socialstyrelsens försorg verkställda beräkningar rörande den efter ingången av augusti månad 1914 inträdda ökningen i levnadskostnader, av Kungl. Maj:t fastställts det tal, som skall anses motsvara levnads-kostnadsökningen, nämnda tal minskas med 6, därest talet är jämnt, men eljest med 5.

Allt efter som inträffade förändringar i levnadskostnadernas allmänna läge därtill giva anledning, fastställer Kungl. Maj:t, med ledning av de av socialstyrelsen senast verkställda beräkningar rörande ökningen i levnadskostnader, nytt grundtal att äga tillämpning från och med den månad, under vilken Kungl. Maj:ts beslut kungjorts, till den månad, under vilken Kungl. Maj:t må komma att på grund av ånyo inträdd förändring fastställa annat grundtal.

Närmare föreskrifter angående de beräkningar rörande ökningen av levnadskostnader, som skola av socialstyrelsen verkställas, meddelas av Kungl. Maj:t.

§ 3.

För befattningshavare, varom icke är i särskild ordning annorlunda stadgat, utgår dyrtidstillägget, räknat efter den för månad uppburna avlöningen, på följande sätt.

Å avlöningsförmåner, som icke överstiga 85 kronor i månaden, utgår dyrtidstillägget efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet.

Överstiger avlöningen 85 kronor men icke 1,250 kronor i månaden,

utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 85 kronor, på sätt nyss är sagt, samt för den del, som överstiger 85 kronor, efter ett procenttal lika med femtiofem hundradelar av grundtalet, dock att beträffande befattningshavare, vilken vid början av det kalenderkvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, på grund av försörjningsplikt underhållit barn, som icke uppnått 16 års ålder, den del av månadsavlöningen, för vilken dyrtidstillägget utgår efter ett procenttal motsvarande grundtalet, ökas med 15 kronor för varje dylikt barn. Förhöjning i dyrtidstillägget på grund av försörjningsplikt må icke beräknas för barn, som i egenskap av befattningshavare eller pensionär är berättigad till dyrtidstillägg av statsmedel, och må för barn, vars föräldrar båda åtnjuta dyrtidstillägg enligt denna kungörelse, nu nämnd förhöjning utgå endast till den av föräldrarna, som åtnjuter den högsta avlöningen, eller, om avlöningarna äro lika, till fadern. Därest vid beräkningen av det procenttal, som skall motsvara femtiofem hundradelar av grundtalet, brutet tal uppstår, skall procenttalet jämnas till närmast lägre hela tal.

Uppgår avlöningen till mer än 1,250 kronor i månaden, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke dyrtidstillägg.

§ 4.

Dyrtidstillägg beräknas endast å avlöningsförmåner, som utgå av statsmedel. Där avlöning bestrides dels av statsmedel och dels av andra medel, beräknas dyrtidstillägg endast å den del därav, som utgår av statsmedel; dock att dels dyrtidstillägg åt befattningshavare vid universiteten, de allmänna läroverken och navigationsskolorna samt till lantbruksakademiens sekreterare beräknas å hela det belopp, vartill i § 1 angivna slags avlöningsförmåner författningssenligt uppgå, utan avseende därå, att till bestridande av nämnda institutioners utgifter användas jämväl andra medel än statsmedel, dels beträffande biträdande lärare vid musikaliska akademien, till vilkens avlöande akademien lämnar tillskott av egna medel, dyrtidstillägg beräknas jämväl å sådant tillskott, i den mån ersättningen icke utgår efter högre belopp för undervisningstimme i veckan än som tillkommer ordinarie lärare vid akademien, dels ock till vikarie för häradshövding samt till andre notarie i domsaga och vikarie för andre notarie dyrtidstillägg bestrides av statsmedel även å den del av utgående arvode, som gottgöres statsverket genom avdrag å häradshövdingens avlöningsmedel.

Till häradshövding utgår dyrtidstillägg å en antagen inkomst av 11,500 kronor om året.

I fråga om notarie vid domkapitel likställes med de avlöningsförmåner, varå dyrtidstillägg enligt § 1 mom. 1 skall utgå, så stor del av vederbörandes övriga inkomster i tjänsten, att det belopp, varå dyrtidstillägg beräknas, uppgår till 2,500 kronor utöver enligt stat utgående avlöningsförmåner.

Dyrtidstillägg beräknas även å författningenligt utgående in-kvarterings- och servisbidrag, som gäldas av andra medel än stats-medel.

Befattningshavare vid allmänt läroverk och vid högre lärarinne-seminariet åtnjuta dock icke dyrtidstillägg å hyresersättning.

§ 5.

Befattningshavare, som är tjänstledig för offentligt uppdrag eller för sjukdom eller som åtnjuter ferier, semester eller därmed jämförlig tjänstledighet, äger att utan hinder av sådan ledighet uppbära det dyrtidstillägg, som eljest skolat tillkomma honom. För den, som har tjänstledighet av annan anledning, minskas dyrtidstillägget i samma proportion som förhållandet mellan den under ledigheten uppburna avlöningen och den avlöning, som skolat utgå, därest befattningshavaren icke åtnjutit dylik ledighet.

§ 6.

Till befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning till siffran bestämts av Kungl. Maj:t, utbetalas dyrtidstillägg under iakttagande i tillämpliga delar av de i §§ 1—5 meddelade bestämmelserna.

§ 7.

Till innehavare av sådan befattning i statens tjänst, för vilken avlöningen icke till siffran bestämts av Konung och riksdag eller av Kungl. Maj:t och ej heller utgår efter av riksdagen prövade grunder, skall den myndighet, som äger bestämma avlöningen, lämna dyrtidstillägg, därest och i den mån myndigheten med hänsyn till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av ökningen i levnadskostnader beviljad avlöningsförhöjning, anser sådant av omständigheterna påkallat, därvid de i § 1—5 meddelade bestämmelserna skola äga motsvarande tillämpning med iakttagande tillika, att till sådana icke ordinarie befattningshavare, som för sitt arbete i statens tjänst åtnjuta så kallade gratifikation eller flitpenningar, dyrtidstillägg må utgå med högst hälften av vad dyrtidstillägg å dem tilldelade belopp enligt berörda bestämmelser skolat utgöra.

§ 8.

För befattningshavare, som av statens medel åtnjuter lön eller arvode för två eller flera befattningar, beräknas dyrtidstillägget å de sammanlagda avlöningsförmånerna och utbetalas vid den befattning, som medför högsta avlöningen eller, därest avlöningarna äro lika, vid den befattning, till vilken han först blivit befordrad.

§ 9.

Med befattningshavare i statens tjänst likställas i avseende å rätt till dyrtidstillägg befattningshavare vid flottans pensionskassa och statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., indelt manskap vid krigsmakten samt reservofficersaspiranter vid flottan och reservmarinintendentsaspiranter.

§ 10.

Om befattningshavare under året avlidit, innan honom tillkommande dyrtidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbhuset.

§ 11.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar Kungl. Maj:t nödiga tabeller.

§ 12.

Dyrtidstillägget utbetalas månadsvis i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1920.
